

Tweede Kamer der Staten-Generaal
Aan de leden van de vaste commissie
Voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport

DATUM
5 oktober 2018

KENMERK
B2080510BR

BETREFT
Begroting VWS

BIJLAGE
-

CONTACT
Bianca Roos

TELEFOON
06 13204207

E-MAIL
broos@vgn.nl

Geachte leden van de vaste commissie,

In de week van 15 oktober debatteert u met minister De Jonge over de begroting van VWS. Met het oog op dit debat geven wij u graag onze belangrijkste standpunten mee.

De VGN vindt dat de minister onvoldoende oplossingen biedt voor de grootste uitdaging waarvoor de zorg en zeker ook de gehandicaptensector zich geplaatst ziet: hoe houden we en krijgen we voldoende personeel?

Ook in het plan voor de gehandicaptenzorg, het programma 'Volwaardig leven' dat de minister op 1 oktober heeft gelanceerd, dragen aangekondigde maatregelen onvoldoende bij aan de oplossing van de personeelstekorten op korte en middellange termijn.

Daarnaast zien we dat er in de begroting geen middelen beschikbaar komen voor meer persoonsgerichte zorg aan cliënten met ernstig meervoudige beperkingen in de Wlz.

Wij vragen u deze punten met de minister te bespreken en lichten ze hieronder nader toe.

Arbeidsmarktproblematiek

In de begroting 2019 missen wij maatregelen die zich specifiek richten op de arbeidsmarktproblematiek in de gehandicaptenzorg. Algemeen beleid volstaat niet. De diversiteit van cliënten en de betrokkenheid bij de ontwikkeling van de cliënt gedurende zijn/haar hele leven vragen van medewerkers in de gehandicaptenzorg een unieke combinatie aan kennis en vaardigheden. In het programma 'Volwaardig leven' zijn wel enkele specifieke en noodzakelijke maatregelen opgenomen, maar deze zijn onvoldoende om het tekort aan personeel op korte en middellange termijn in de gehandicaptenzorg op te vullen.

Bezoekadres
Oudlaan 4
3515 GA Utrecht

Postadres
Postbus 413
3500 AK Utrecht

T 030 273 93 00
E info@vgn.nl

vgn.nl

We hebben in de gehandicaptenzorg te maken met 7.000 vacatures, waarvan er ruim 1.500 zeer moeilijk vervulbaar zijn (langer dan 3 maanden open).

Dit betreft vaak cruciale functies, zoals verpleegkundigen en behandelaren (artsen verstandelijke gehandicapten, GZ-psychologen) en functies in moeilijke settings met zorg-intensieve cliënten.

Dit tekort bedreigt de kwaliteit van de zorg en dus verwachten wij een aantal noodzakelijke maatregelen:

- **Investeer in een verkorte opleiding voor zij-instromers**

Op korte termijn is het noodzakelijk dat de gehandicaptenzorg erin slaagt 5.000 zij-instromers aan te trekken. Dit is een aanvulling op de arbeidsmarktcampagne die de VGN ontwikkelt als onderdeel van 'Ik Zorg'. Om de kwaliteit van de ondersteuning te waarborgen is een adequate, verkorte opleiding voor zij-instromers nodig, waarin rekening wordt gehouden met reeds opgedane kennis, competenties en ervaring. Zij-instromers zijn welkom, maar zij vragen ook extra begeleiding. Begeleiding in het team alléén is onvoldoende; een specifiek vakinhoudelijk traject is voor deze groep noodzakelijk. Per zij-instromer vraagt dit € 1800,-; er is dus voor de benodigde 5.000 zij-instromers een budget van € 9 miljoen nodig.

We zien dat er vanuit het budget van SectorplanPlus onvoldoende middelen beschikbaar zijn voor het verkorte traject voor zij-instromers. Het grootste deel van dat budget is namelijk beschikbaar gesteld aan de ouderenzorg. Slechts een derde van dit budget is beschikbaar voor de overige sectoren in Zorg en Welzijn, inclusief organisaties in de gehandicaptenzorg. Een extra, op de gehandicaptensector gerichte investering is nodig.

Vraag:

Kunt u er bij de minister op aandringen dat hij investeert om dit verkorte traject mogelijk te maken?

- **Vrijstelling van BTW bij uitwisseling van personeel in specifieke situaties**

De kosten van inhuur van personeel zijn het afgelopen jaar in de gehandicaptensector met 17,5% toegenomen. Dit wordt deels veroorzaakt door de BTW, die wordt geheven op uitwisseling van personeel tussen collega-instellingen en op flexwerkers en ZZP'ers, die worden ingezet om het tekort aan geschoold personeel op korte termijn aan te pakken. Deze 21% BTW (in 2019 23%) vinden wij een verspilling van middelen, die daardoor niet voor daadwerkelijke zorgverlening aan mensen met een beperking kan worden ingezet. Ook werpt dit gemis drempels op voor samenwerking en uitwisseling van personeel. We begrijpen dat de BTW niet zomaar kan worden afgeschaft, maar vragen toch om fiscale maatregelen in specifieke situaties.

In de krimpgebieden (Friesland, Zeeland, Limburg en Drenthe) die onze sector kent heerst in het bijzonder personeelsschaarste. De uitstroom is er hoger dan de instroom. Een fiscale vrijstelling zou er zeer helpen om concurrentie op arbeid te voorkomen. Bij schaarste van personeel is niet concurrentie maar samenwerking de route naar een oplossing. De BTW-heffing bemoeilijkt de samenwerking op het gebied van personeel. Deze oplossing maakt het ook eenvoudiger om met andere zorgorganisaties *combinatiebanen* te maken. Bijvoorbeeld in de spitsuren op de groep in de gehandicaptenzorg en tussendoor in de ouderenzorg. Hierdoor kunnen medewerkers makkelijker een groter contract krijgen en meer uren werken, in de gehandicaptenzorg en/of in de ouderenzorg.

Vraag:

Kunt u bij de minister aandringen op een fiscale vrijstelling in krimpgebieden die collegiale uitwisseling en inzet van flexibele medewerkers in de gehandicaptenzorg eenvoudiger maakt?

- **Persoonsgerichte zorg voor cliënten met ernstig meervoudige beperking en cliënten met probleemgedrag**

In het AO gehandicaptenzorg van 24 mei jl. is het met cliëntenorganisaties opgestelde manifest 'Investeer in goede zorg voor cliënten met EMB' (ernstig meervoudige beperkingen) aan de orde geweest en door meerdere partijen ondersteund. Om goede zorg voor deze cliënten mogelijk te maken, is uit onderzoek gebleken dat zo'n extra € 70 miljoen nodig is. De minister heeft daarop aangegeven dat hij extra aandacht voor deze groep belangrijk vindt. Wij vinden het dan ook onbegrijpelijk dat wij over dit voornemen zowel in de begroting als in het programma 'Volwaardig leven' niets terugvinden.

Vraag:

Wilt u er bij de minister op aandringen te investeren in betere zorg voor cliënten met EMB en daarvoor € 70 miljoen op te nemen in de begroting 2019?

Tot slot: we hebben in deze brief een aantal punten benoemd die te maken hebben met het programma 'Volwaardig leven', vanwege de relatie met de begroting. Onze overige opmerkingen over het programma brengen wij graag later in, wanneer u dit programma in een apart overleg met de minister bespreekt.

Met vriendelijke groet,

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Frank Bluiminck', written in a cursive style.

Frank Bluiminck
Directeur VGN